

Comisia Europeană

Regulamentul de punere în aplicare nr. 1343/2023 de prevedere a unei măsuri de sprijin de urgență pentru sectorul cerealelor și cel al semințelor oleaginoase din Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia

Număr celex: 32023R1343

În vigoare de la 04 iulie 2023

Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 168 din 03 iulie 2023. Formă aplicabilă la zi, **04 iulie 2023**.

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ⁽¹⁾ ale Consiliului, în special articolul 221 alineatul (1),

⁽¹⁾ JO L 347, 20.12.2013, p. 671.

întrucât:

(1) Războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei, care a început la 24 februarie 2022, are un impact asupra operațiunilor de transport maritim în porturile ucrainene de la Marea Neagră, de unde se efectuau aproximativ 90 % din exporturile de cereale și semințe oleaginoase ale Ucrainei. Pentru a se oferi sprijin fermierilor ucraineni și pentru a contribui la securitatea alimentară a lumii și a Uniunii, a fost necesară găsirea urgentă a unor rute logistice alternative, iar Uniunea a luat măsuri concrete pentru a facilita exporturile agricole ale Ucrainei și un comerț bilateral mai vast cu Uniunea, prezentate în Comunicarea Comisiei intitulată "Un plan de acțiune pentru culoarele de solidaritate UE-Ucraina pentru a facilita exporturile agricole ale Ucrainei și schimburile comerciale bilaterale cu UE («culoare de solidaritate UE-Ucraina»)" ⁽²⁾.

⁽²⁾ COM(2022) 217 final.

(2) Ca urmare a eforturilor comune ale statelor membre, în special ale Bulgariei, Ungariei, Poloniei, României și Slovaciei, precum și ale Ucrainei, Moldovei, ale partenerilor internaționaliși ale Comisiei, culoarele de solidaritate UE-Ucraina au devenit un element vital pentru economia Ucrainei și asigură o nouă conectivitate cu Uniunea, contribuind totodată la prevenirea unei crize alimentare mondiale.

(3) Deși s-au realizat multe îmbunătățiri, există în continuare blocaje logistice semnificative. Infrastructura rămâne insuficientă pentru a face față creșterii traficului, nu există suficiente echipamente de transbordare, iar capacitatea este limitată, ceea ce duce la costuri logistice ridicate. Conectivitatea poate fi îmbunătățită printr-o mai bună coordonare a tranzitului, prin îmbunătățirea infrastructurii și prin reducerea costurilor logistice globale, asigurându-se astfel că cerealele și semințele oleaginoase originare din Ucraina pot ajunge în mai multe locuri din Uniune și din afara acesteia, în funcție de necesități.

(4) Ca urmare a costurilor logistice ridicate și a blocajelor descrise mai sus, s-a înregistrat o creștere a importurilor de cereale și semințe oleaginoase din Ucraina în statele membre din vecinătatea Ucrainei.

(5) Această situație exercită presiuni asupra prețurilor într-o serie de regiuni din Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia. În plus, aceste importuri saturează capacitatea de stocare și lanțurile logistice. Aceste circumstanțe afectează viabilitatea economică și perspectivele de piață ale fermierilor din unele regiuni ale statelor membre respective. În cele din urmă, acest lucru ar putea pune în pericol funcționarea normală a coridoarelor de solidaritate UE-Ucraina.

(6) Pentru a evita o deteriorare rapidă a situației, Comisia a adoptat o primă măsură de sprijin de urgență care vizează fermierii afectați din Bulgaria, Polonia și România prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/739 al Comisiei ⁽³⁾, având în vedere în special situația aprovizionării interne și provocările logistice din statele membre respective.

(3) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/739 al Comisiei din 4 aprilie 2023 de prevedere a unei măsuri de sprijin de urgență pentru sectorul cerealelor și cel al semințelor oleaginoase din Bulgaria, Polonia și România (JO L 96, 5.4.2023, p. 80).

(7) Având în vedere amploarea impactului economic negativ din statele membre în cauză, este necesar să se extindă domeniul de aplicare al măsurii de sprijin adoptate în temeiul Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/739 la Ungaria și Slovacia și să se ofere finanțare suplimentară pentru a aborda mai bine această situație.

(8) Această situație constituie o problemă specifică în sensul articolului 221 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013. Într-un număr limitat de regiuni din unele state membre, această problemă specifică nu poate fi abordată prin măsuri luate în temeiul articolului 219 sau al articolului 220 din regulamentul respectiv, întrucât ea nu este legată în mod specific nici de o perturbare existentă a pieței sau de o amenințare actuală concretă de perturbare a pieței, și nici de măsuri de combatere a răspândirii bolilor animalelor sau de o pierdere a încrederii consumatorilor ca urmare a unor riscuri pentru sănătatea publică, a animalelor sau a plantelor. În plus, pentru a evita deteriorarea rapidă a viabilității economice a fermierilor din unele regiuni din Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia, situația necesită o intervenție urgentă.

(9) Așadar, este necesară instituirea unei măsuri de sprijin de urgență și acordarea unui grant financiar pentru Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia, pentru sprijinirea fermierilor afectați de creșterea importurilor de cereale și semințe oleaginoase din Ucraina, pentru perioada strict necesară.

(10) Este necesar să se stabilească cuantumul disponibil pentru Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia, ținând seama în special de ponderea lor în sectorul agricol al Uniunii, pe baza plafoanelor nete pentru plățile directe prevăzute în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾ și a creșterii relative a comerțului cu cereale și semințe oleaginoase în țările respective.

(4) Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 608).

(11) Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia trebuie să distribuie ajutoarele prin intermediul celor mai eficiente canale, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii care să țină seama de amploarea dificultăților și daunelor economice cu care se confruntă fermierii care cultivă cereale și semințe oleaginoase în zonele afectate, asigurându-se, în același timp, că fermierii sunt beneficiarii finali ai ajutoarelor și evitând orice denaturare a pieței și a concurenței.

(12) Deoarece cuantumul alocat Bulgariei, Ungariei, Poloniei, României și Slovaciei ar compensa doar o parte a pierderilor suferite de fermierii din regiunile afectate, este necesar ca statelor membre în cauză să li se permită să acorde un sprijin național suplimentar producătorilor respectivi, în condițiile și în intervalul de timp stabilite în prezentul regulament.

(13) Pentru ca Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia să dispună de flexibilitatea de a distribui ajutoarele în funcție de circumstanțe pentru a face față dificultăților cu care se confruntă fermierii, statele membre trebuie să aibă permisiunea de a cumula aceste ajutoare cu alte tipuri de sprijin finanțate din Fondul european de garantare agricolă și din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, fără a-i supracompensa pe fermieri.

(14) Pentru a evita supracompensarea, Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia ar trebui să țină seama de sprijinul acordat în cadrul altor instrumente de sprijin naționale sau ale Uniunii sau al schemelor private pentru a răspunde impactului creșterii importurilor de cereale și de semințe oleaginoase din Ucraina în regiunile afectate.

(15) Întrucât ajutoarele din partea Uniunii sunt stabilite în euro, este necesar, pentru a se asigura o aplicare uniformă și simultană, să se stabilească, pentru statele membre care nu au adoptat moneda euro, o dată pentru conversia cuantumurilor alocate acestor state în monedele lor naționale, cum este cazul Bulgariei, Ungariei,

Poloniei și României. Deoarece prezentul regulament nu prevede un termen-limită pentru depunerea cererilor de ajutor, este adecvat ca, în sensul articolului 30 alineatul (3) din Regulamentul delegat (UE) 2022/127 al Comisiei ⁽⁵⁾, să se considere că data intrării în vigoare a prezentului regulament este faptul generator al cursului de schimb în ceea ce privește cuantumurile prevăzute în prezentul regulament.

⁽⁵⁾ Regulamentul delegat (UE) 2022/127 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro (JO L 20, 31.1.2022, p. 95).

(16) Din motive bugetare, Uniunea trebuie să finanțeze cheltuielile suportate de Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia numai în cazul în care aceste cheltuieli sunt efectuate până la o anumită dată de eligibilitate.

(17) Sprijinul pentru această măsură de urgență trebuie plătit până la 31 decembrie 2023. Deoarece nu trebuie să se mai efectueze plăți după data de 31 decembrie 2023, nu trebuie să fie aplicabil articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul delegat (UE) 2022/127.

(18) Pentru a permite Uniunii să monitorizeze eficacitatea acestei măsuri de urgență, Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia trebuie să transmită Comisiei informații detaliate referitoare la punerea sa în aplicare.

(19) Pentru a se garanta că fermierii primesc ajutoare în cel mai scurt timp posibil, trebuie să se permită Bulgariei, Ungariei, Poloniei, României și Slovaciei să pună în aplicare prezentul regulament fără întârziere. Prin urmare, prezentul regulament trebuie să intre în vigoare în ziua următoare datei publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

(20) Măsurile prevăzute în prezentul regulament sunt conforme cu avizul Comitetului pentru organizarea comună a piețelor agricole,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

(1) Se pun la dispoziția Bulgariei, Ungariei, Poloniei, României și Slovaciei ajutoare din partea Uniunii în cuantum total de 100 000 000 EUR, pentru oferirea unui sprijin excepțional fermierilor care produc cerealele și semințele oleaginoase menționate în anexă, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute în prezentul regulament.

(2) Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia utilizează cuantumurile menționate la articolul 2 pentru măsuri care vizează compensarea fermierilor pentru pierderile economice cauzate de creșterea importurilor de cereale și semințe oleaginoase din Ucraina în regiunile afectate.

(3) Măsurile se iau pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii care țin seama de pierderile economice suportate de fermierii afectați și garantează că plățile efectuate nu provoacă nicio denaturare a pieței sau a concurenței.

(4) Cheltuielile suportate de Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia în legătură cu plățile pentru măsurile menționate la alineatul (2) sunt eligibile pentru ajutoare din partea Uniunii doar dacă plățile menționate au fost efectuate până la 31 decembrie 2023.

(5) În sensul articolului 30 alineatul (3) din Regulamentul delegat (UE) 2022/127, faptul generator al cursului de schimb aplicabil cuantumurilor prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul regulament este data intrării în vigoare a prezentului regulament.

(6) Măsurile în temeiul prezentului regulament pot fi cumulate cu alte măsuri de sprijin finanțate din Fondul european de garantare agricolă și din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală.

Articolul 2

(1) Cheltuielile Uniunii suportate în conformitate cu articolul 1 nu depășesc un quantum total de:

(a) 9 770 000 EUR pentru Bulgaria;

(b) 15 930 000 EUR pentru Ungaria;

(c) 39 330 000 EUR pentru Polonia;

(d) 29 730 000 EUR pentru România;

(e) 5 240 000 EUR pentru Slovacia.

(2) Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia pot acorda ajutoare naționale suplimentare pentru măsurile luate în temeiul articolului 1 până la maximum 200 % din cuantumul corespunzător stabilit la alineatul (1) din prezentul articol, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, cu condiția ca plățile efectuate să nu provoace nicio denaturare a pieței sau a concurenței sau supracompensarea.

(3) Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia plătesc sprijinul suplimentar menționat la alineatul (2) până la 31 decembrie 2023.

Articolul 3

Pentru a evita supracompensarea, atunci când se acordă sprijin în temeiul prezentului regulament, Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia țin seama de sprijinul acordat în cadrul altor instrumente de sprijin naționale sau ale Uniunii sau al schemelor private pentru a răspunde impactului creșterii importurilor de cereale și de semințe oleaginoase din Ucraina în regiunile afectate.

Articolul 4

(1) Fără întârziere și cel târziu până la 30 septembrie 2023, Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia notifică Comisiei următoarele:

(a) o descriere a măsurilor pe care urmează să le ia;

(b) criteriile utilizate pentru a stabili metodele de calcul ale ajutoarelor și justificarea modului de distribuire a ajutoarelor în rândul fermierilor;

(c) impactul dorit al măsurilor menite a compensa fermierii pentru pierderile economice cauzate de importurile de cereale și semințe oleaginoase din Ucraina;

(d) acțiunile desfășurate pentru a verifica dacă impactul dorit al măsurilor este obținut;

(e) acțiunile desfășurate pentru a se evita denaturarea concurenței și supracompensarea;

(f) previziunile referitoare la plățile aferente cheltuielilor suportate de Uniune, defalcate pe luni, până la 31 decembrie 2023;

(g) nivelul sprijinului suplimentar acordat în temeiul articolului 2 alineatul (2);

(h) acțiunile întreprinse pentru a controla eligibilitatea fermierilor și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii.

(2) Cel târziu la 15 mai 2024, Bulgaria, Ungaria, Polonia, România și Slovacia notifică Comisiei cuantumul total plătit per măsură, atunci când este cazul, defalcate în ajutoare din partea Uniunii și ajutoare naționale suplimentare, precum și numărul și tipul de beneficiari și evaluarea eficacității măsurii.

Articolul 5

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 30 iunie 2023.

Pentru Comisie
Președinta
Ursula VON DER LEYEN

ANEXĂ

LISTA PRODUSELOR MENȚIONATE LA ARTICOLUL 1 ALINEATUL (1)

Codul NC	Descriere
1001	Grâu șimeslin
1002	Secară
1003	Orz
1004	Ovăz
1005	Porumb
1008 60	Triticală
-	Amestecuri de produse cu codurile NC 1001 , 1002 , 1003 , 1004 , 1005 și 1008 60
1205	Semințe de rapiță sau de rapiță sălbatică, chiar sfărâmate

1206	Semințe de floarea-soarelui, chiar sfărâmate
------	--